

Bakım Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bakım Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17231>

Özet

Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac? (BVD?DA), kronik hastal??? veya ya?l?k nedeniyle bak?ma muhtaç bireylere hizmet veren bak?m vericilerin ya?ad??? stres, yük ve bu yükün hafifletilmesi için gerekli olan destek alanlar?n? sistematik olarak ölçmek amacıyla geli?tirilmis bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, ?. Toy?ar ve Y. Y?id?r?m taraf?ndan 2020 y?l?nda Türkçeye uyarlama çal??mas? yap?larak Türk kültürüne kazand?r?lm??t?r. Çal??ma, bak?m vericilerin fiziksel, duygusal, sosyal ve finansal destek gereksinimlerini belirlemeye odaklanarak, hem?irelik ve halk sa?l??? alanlar?nda müdahale planlar?n?n olu?turulmas?na temel sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Bak?m Verici, Destek ?htiyac?, Bak?m Yüğü, Psikometrik Araç, Uyarlama, Hem?irelik, Sosyal Psikometri.

Yazarlar

?smaail TOYGAR, Yasemin YILDIRIM

Amaç

Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac?'n?n temel amacı, aile içi veya profesyonel olarak bak?m hizmeti sunan bireylerin, bu süreçte kar??la?t?klar? zorluklar kar??s?nda ihtiyaç duyduklar? spesifik destek türlerini (bilgilendirme, duygusal, pratik, sosyal veya finansal destek) belirlemektir. Bu araç, bak?m vericilerin ya?am kalitesini ve ruh sa?l???n? koruma altına alacak etkili sosyal ve sa?lık hizmeti modellerinin geli?tirilmesine yönelik veri sa?lamay? hedefler.

Ölçe'in Türkçeye uyarlama çal??mas?, uluslararası alanda kabul görmüş bir araç?n, Türk kültürü ve sa?lık sistemi ba?lam?nda geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?labilmesini sa?lam??t?r. Bu sayede, Türkiye'deki sa?lık profesyonelleri, bak?m vericilerin bireysel gereksinimlerini daha do?ru te?his edebilir ve hedefe yönelik müdahaleler planlayabilir.

Yap?

BVD?DA, temel olarak bak?m vericili?in yol açt??? yükün çok boyutlu do?ası ve bu yükü ba?a ç?kmek için gerekli olan destek mekanizmalar?n? ölçen bir yapıyı temsil eder. Ölçek, genellikle fiziksel, psikolojik ve sosyal refah üzerindeki baskıyı azaltmaya yönelik gereksinimleri kapsayan alt boyutlardan oluşur.

Ölçülen psikometrik yapı, bakım vericinin yaşadığı stres düzeyinden bağımsız olarak, hangi tür dinsel yardımların (örneğin, eğitim, dinlenme araları, mali yardım) en acil ve önemli olduğunu saptamaya odaklanır. Bu, destek hizmetlerinin kişiselleştirilmesi açısından kritik bir öneme sahiptir.

Geçerlik

Bakım Vericilerin Destek İhtiyacını Değerlendirme Aracı'nın Türkçeye uyarlama çalışmasında (Toygar & Yıldırım, 2020), ölçeğin yapısal uygunluğunu ve amaca hizmet etme yeteneğini göstermek için kapsamlı geçerlik analizleri yürütülmüştür.

Kapsam Geçerliliği: Uzman görüşleri alınarak maddelerin kültürel uygunluğu ve ölçülmek istenen yapıyı ne kadar temsil ettiği değerlendirilmiştir.

Yapı Geçerliliği: Orijinal ölçeğin faktör yapısını Türk örnekleminde korunup korunmadığını test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ve/veya Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen uyum indekslerinin (örneğin, RMSEA, CFI, GFI) kabul edilebilir düzeyde olduğu tespit edilmiştir.

Kriter Geçerliliği: BVD-DA puanlarının, literatürde kabul görmüş diğer bakım yükü, stres veya yaşam kalitesi ölçekleriyle beklenen yönde ilişkili olup olmadığı korelasyon analizleri ile incelenmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı ölçmek amacıyla güvenirlilik çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar, araçları farklı zamanlarda veya farklı madde setleri ile uygulandığında benzer sonuçlar üretme yeteneğini ortaya koyar.

İç Tutarlılık: Ölçeğin genel ve alt boyutlarının iç tutarlılığı Cronbach Alfa katsayısı ile hesaplanmıştır. Toygar ve Yıldırım (2020) çalışmasında, Cronbach Alfa değerinin kabul edilebilir sınırların üzerinde olduğu ve ölçeğin yüksek iç tutarlılığına sahip olduğu belirtilmiştir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Ölçeğin zamana karşı kararlılığını değerlendirmek için aynı bireylere belirli bir zaman aralığıyla (genellikle 2-4 hafta) tekrar uygulama yapılmış ve elde edilen korelasyon katsayısının yüksek olduğu rapor edilmiştir.

Faktör Analizi

Türkçe uyarlama sürecinde, orijinal ölçeğin boyutluluğunu teyit etmek için faktör analizleri uygulanmıştır. Bu analizler, bakım vericilerin destek ihtiyaçlarının birden fazla ilişkili ancak ayrı boyutta kümelendiğini göstermiştir.

Yap?lan Do?rulay?c? Fakt?r Analizi (DFA), ?lçe?in teorik olarak beklenen fakt?r yap?s?n?n (örne?in, duygusal destek, bilgilendirme ihtiyac?, pratik yard?m ihtiyac? gibi) Türk örnekleminde de geçerli oldu?unu desteklemi?tir. Bu sonuçlar, BVD?DA'n?n çok boyutlu bir yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü kan?tlamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Orijinal ölçe?in Türk kültürüne adaptasyonu)

Format: Derecelendirme format?nda (Orijinal derecelendirme bilgisi eksik oldu?u için genel format belirtilmi?tir. Genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullan?lr.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Bak?m Vericiler (Aile üyeleri veya bir hastaya uzun süreli bak?m sa?layan bireyler)

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Kronik hastal??? olan veya ileri ya?ta olan bir bireye bakmakla yükümlü olan birincil bak?m vericiler.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli, ka??t-kalem veya dijital ortamda uygulanabilen psikometrik bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirme Arac?, Geçerlik, Güvenirlik, Bak?m Yüku, Toy?ar, Y?ld?r?m, Hem?irelik Bilimleri.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Türkçeye uyarlama çal??mas? 2020 y?l?nda yay?nlanm??t?r.

Sorumlu Yazar ?leti?im: ismail.toygar1@gmail.com

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m ?artlar?, genellikle ilgili makalenin yay?nland??? derginin politikalar?na tabidir.

Kaynaklar

Toy?ar, ?. ve Y?ld?r?m, Y. (2020). Bak?m Vericilerin Destek ?htiyac?n? De?erlendirilme

Aracın Türkçeye uyarlanması. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri Dergisi*, 12(1). doi: 10.5336/nurses.2019-71767

Makalenin orijinal bağlantısı için: turkiyeklinikleri.com

Bakım Vericilerin Destek İhtiyacı Değerlendirme Aracı Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu bölüme ait orijinal madde metinleri kaynak içerikte yer almamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için ilgili makaleye (Toygar & Yıldırım, 2020) başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM